

מראי מקומות - יבמות

נה.

ה. העראה דחייבי לאוין מנלן
 כ' בקובץ שעורים (ח"ב סי' י' אות ו') דיש להסתפק בהא דהעראה נחשבת כביאה, האם הביאור הוא דהעראה חשובה כביאה מצד עצמה, או דהטעם הוא שיחשב כאילו גמר את כל הביאה, דכיון שהתחיל לבעול, חשוב כאילו כבר גמר ביאתו. והביא מש"כ הרשב"א (הובא בשטמ"ק בריש אלו נערות) אהא דאי' בקדושין, דכהן שבא על אחותו עשאה זונה, חזר ובא עליה, חללה נמי משוי לה. והק' הרשב"א, למה לי חזר ובא עליה, הלא גם בביאה אחת נעשית זונה בהעראה, וחללה בגמר ביאה. ותי' דחדא ביאה לתרי איסורי לא מפלגינן. וביאר הקו"ש דזהו כוונת הרשב"א בתירוץ, דכל הדין העראה הוא כאילו הוא גמר הביאה, וא"כ אם באמת גמר הביאה אין שייך לומר דנחשב לעוד ביאה. וע"ע בריטב"א (קידושין עז) דג"כ הק' כקו' הרשב"א, ותי' דכשגמר ביאתו הוי דעתו על הגמר ביאה, הלכך בגמר ביאה הוי זונה. ותירוץ צ"ע, אבל עכ"פ לכאו' נראה דס"ל דבעצם ה"י שייך לומר דיש כאן ב' ביאות, וא"כ לכאו' משמע דס"ל דהעראה נחשבת ביאה בפנ"ע. וע"ע בהגהות להריטב"א שם שהביא מהמאירי שם שהביא שיש סוברים דבאמת נעשית חללה בגמר ביאה, וגם לדבריהם מוכרחים לומר דהעראה נחשבת ביאה בפנ"ע, ולא שהוא רק כאילו גמר ביאתו.

א. ולילף מדודתו, מה דודתו מן האב ולא מן האם, וכו'
 הק' הישרש יעקב, מהכ"ת שנלמד מדודתו, הרי כיון דיכולין ללמוד אחות אשתו מאחותו לחומרא, וגם ללמוד מדודתו לקולא, הרי כלל הוא בידינו, דכל היכא דאיכא להקיש לקולא ואיכא להקיש לחומרא, לחומרא מקשינן, ולא לקולא, ע"ש מש"כ בזה.

ב. לכרת ניתנה ולא למלקות

פרש"י, דלא שניתן לאזהרת כרת הוא, לפיכך אין לוקין עליו, דלא הוה לי' לעונשו כרת אא"כ הזהיר עלי', הלכך אזהרה לאו למלקות ניתנה. והק' רעק"א, "ותימא, הא כרת לא בעי אזהרה, דהא פסח ומילה יש בהו כרת בלא אזהרה... והו"ל לרש"י לפרש דס"ל קרבן בעי אזהרה". ובתוס' רעק"א למכות (ג, ט) כ' דצ"ל דסבירא לי' לרש"י דר' יצחק ס"ל דכרת בעי אזהרה [ולא כ' איך רש"י הבין מילה ופסח, וצ"ע].

ג. דודתו דכתב בה רחמנא ערירים יהיו, ל"ל

ע' בר' פרץ שהביא מה שנח' הראשונים בערירי, דשוי' רש"י היא דכל כרת יש בה ערירי, ושי' הריב"א הוא דרק היכא דכתי' בה ערירי הוי ערירי, אבל כל היכא דלא כתי' ערירי, אפי' אם יש בה כרת, אין בה ערירי. וכ' דמכאן ק' לפי' הריב"א, מה הק' הגמ' דודתו דכתב בה רחמנא ערירים יהיו ל"ל, הרי צריך למכתב כן כדי שיהי' בה דין ערירי, וע"ש מש"כ ליישב.